

Život Cirkvi

Ročník 15

4/2008

**Premiér Fico prijal predstaviteľov cirkví
a náboženských organizácií na Slovensku**

Rokom 2008 sme vstúpili do roku výročí. Zvláštne sa totiž mnohé zlomové udalosti našich dejín, aj tých v minulom storočí, udiali práve v rokoch končiacich číslom osem. Už o niečo vyše mesiac budeme napríklad pripomínať

neslávn

známy „Vítazný február“ roku 1948, keď sa hŕstka bojovných ateistov úskočne chopila moci, aby skoncovala s Cirkvou i náboženstvom. V posledných augustových dňoch zasa uplynie štyridsať rokov od chvíle, keď tak sľubne rozkvitajúcu Pražskú jar s údesnou rýchlosťou vystriedala sibírska zima, keď hukot tankov do zeme nemilosrdne zagniavil prvý výhonky prebudenia i duchovného. A pred dvadsiatimi rokmi začal praskať Berlínsky múr a s ním aj Železná opona, a veriaci spolu s ostatnými občanmi opäť nadobudli slobodu vyznávať svoju presvedčenie. Nejde výlučne o suché dejinné termíny, nejde ani o čisto a výlučne politické a štrukturálne zvraty, ale o udalosti vyrastajúce z hutného duchovného podložia. Celé dejiny sú totiž v skutočnosti dejinami duchovného zápasu medzi silami dobra a silami zla, medzi vyznávačmi najušľachtilejších hodnôt a mocibažnými sprisahancami násilia a tyranie.

Pri najrôznejších typoch pripomienok zmienných dejinných udalostí, počas vedeckých sympózií či iných memoriáloch iste opäť odznie mnohokrát vyjadrená túžba, aby sa dramatická a bolestná dejinná skúsenosť na osmičku končiacich rokov už nikdy v budúcnosti nezopakovala. Lenže: stačí tie minulé udalosti jednoducho opísať a zanalyzovať? Dostačuje iba naliehavo vyjadriť toto ušľachtilé želanie? Čosi tomu chýba, lebo budúcnosť sa aj tak otvára vo svojej nevyspytateľnosti a neuchopiteľnosti, zdanlivej neovplyvniteľnosti. Je tu však jedno riešenie, ba dokonca aj v ňom je zakódovaná osmička: Ježiš ponúka program ôsmich blahoslavenstiev, ktoré obzretie sa za minulosťou dokonale a zmysluplne dopĺňajú, premostujú prítomnosť s budúcnosťou. Budúcnosti, presahujúcej aj horizont smrti, sa týkajú prísľuby pre „blahoslavených“, prísľuby za-

Rok výročí

kúsiť „nebeské kráľovstvo“ i „zdediť zem“, zakúsiť „nasýtenie“, „potešenie“, „milosrdenstvo“, identitu „Božích detí“. V jednom z týchto ôsmich prísľubov je všetko toto zhutnené do jediného prísľubu: „uvidieť Boha!“. Cestou, vedúcou k týmto neprekonateľným duchovným métam, je ono „tu a teraz“, naplnené konkrétnym obsahom, vyjadrujúcim kvalitu vzťahov: veď o čom je podmienka empaticky plakať, lačniť po spravodlivosti, byť milosrdný, šíriť pokoj a znášať prenasledovanie pre spravodlivosť, a to všetko s čistým srdcom a v tichom počúvaní Boha, ak nie o najhlbších motiváciách nášho každodenného rozhodovania. Užívotňovanie ôsmich blahoslavenstiev je najistejšou prevenciou pred opakovaním tragických udalostí, neraz datovaných rokom končiacom na číslo osem.

Inšpirovať nás môže azda aj svätec, ktorého meno čítame v liturgickom kalendári tohto týždňa: biskup svätý František Salezský. Raz ho totiž navštívila jedna matka s požiadavkou, aby jej syna - kňaza preložil na lepšiu faru. Keď sa jej biskup pokúšal opakovane vysvetliť, že jej nijako nemôže vyhovieť, od zlosti schytila zo stola kalamár a hodila ho do biskupa. Okolostojacich isteže prekvapila výbušnosť zmienenej mamičky, ale ešte viac pokoj a rozvaha, s akou svätec na nečakaný gejzír hnevu zareagoval. Potom vysvetlil, že komplikovaný vzťah s tou dámou dlhodobo buduje a nechcel všetko pokaziť tým, že by sa tiež nechal strhnúť k hnevu. Nie je v tomto postoji svätého biskupa zakódovaný aj duch ôsmich blahoslavenstiev, nábádajúcich napríklad k milosrdenstvu, pokoji a trpezlivosti?

Iste, možno sa táto príliš konkrétna príhoda javí ako odťažitá vzhľadom na historické zlomy meruôsmich rokov s takým veľkoplošným a dlhodobým dosahom. Lenže: celé dejiny vlastne stoja na detailoch, ich atmosféra je v konečnom dôsledku výslednicou jednotlivých rozhodovaní jednotlivých konkrétnych osôb. Áno, môže mať pravdu ten, kto povie, že nemá moc nad celospoločenskými procesmi. Ale veru nemá pravdu, ak tým legitimizuje svoju pasívnu ľahostajnosť. Boh nás totiž po zavŕšení našich osobných dejín nebude súdiť podľa akýchsi zovšeobecnených historických výsledkov, ale podľa miery nasadenia a úprimnosti pri hľadaní pravdy a podľa jej uskutočnenia v každodennej praxi. S takou pohotovosťou, s akou v evanjeliu budúcej nedele Zebedejovi synovia Jakub a Ján počúvli Ježišovo povolanie a „hned“ zanechali loď i svojho otca a išli za Kristom, alebo s akou bratia Šimon a Ondrej podobne „hned“ zanechali siete a išli tiež za ním. Jedno krátke a osobné rozhodnutie – a predsa, aký dopad malo na celé dejiny ľudskej civilizácie.

RV, Jozef Haľko / snímka -pz-

Príhovor Benedikta XVI. pred nedeľnou modlitbou Anjel Pána: Nesmieme nikdy ustať v modlitbe za jednotu kresťanov!

„Drahí bratia a sestry,
pred dvomi dňami sme začali Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov, počas ktorého katolíci, pravoslávni, anglikáni a protestanti, uvedomujúc si vlastné rozdelenia, ktoré tvoria prekážky pri prijatí evanjelia, prosia spolu Pána ešte intenzívnejšie o dar plného spoločenstva. Táto prozreteľnosťná iniciatíva sa zrodila pred sto rokmi, keď otec Paul Wattson začal oktávu modlitieb za jednotu všetkých Kristových učeníkov. Preto sú dnes na Námestí sv. Petra prítomní duchovní synovia a dcéry otca Wattsona, bratia a rehoľné sestry hnutia Zmierenia, ktorých srdečne pozdravujem a povzbudzujem, aby pokračovali vo svojom osobitnom úsilí o jednotu. My všetci sme povinní modliť sa a usilovať sa o prekonanie akéhokoľvek rozdelenia medzi kresťanmi, odpovedajúc tak na Kristovu túžbu „Ut unum sint“, aby jedno boli. Modlitba, obrátenie srdca, posilnenie bratského spoločenstva vytvárajú podstatu tohto spirituálneho hnutia, ktoré, ako si prajeme, by mohlo viesť Kristových učeníkov k spoločnému sláveniu Eucharistie ako znaku ich plnej jednoty.

Tohtoročné biblické motto má hlboký význam: „Bez prestania sa modlite“ (1Sol 5, 17). Sv. Pavol sa obracia s výzvou na komunitu v Solúne, ktorá prežívala vnútorné nezhody a konflikty, aby sa utiekala k niektorým

základným postojom, medzi ktorými vyzdvihuje nepre-stajnú modlitbu. Týmto svojim pozvaním chce priviesť iných k pochopeniu, že z nového života v Kristovi a v Duchu Svätom vyviera možnosť prekonať vlastný egoizmus, viesť spoločný život v pokoji a v bratskej jednote, vzájomne si niesť vlastné bremená a tiež bremená iných. Nikdy nesmieme ustať v modlitbe za jednotu kresťanov! Keď sa Ježiš počas Poslednej večere modlil, aby „všetci jedno boli“, mal na mysli veľmi konkrétny konečný zámer: „aby svet uveril“ (Jn 17, 21). Evanjelizačné poslanie Cirkvi sa teda uskutočňuje prostredníctvom ekumenickej púte, prostredníctvom jednoty vo viere, evanjeliového svedectva a opravdivého bratstva.

Podobne ako každý rok aj tohto roku sa v piatok 25. januára odoberiem do Baziliky sv. Pavla za hradbami, aby sme slávnostnými večerami zavšili Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov. Pozyvám Rimanov, ako aj všetkých pútnikov, aby sa ku mne pripojili, a spolu s kresťanmi iných cirkví a cirkevných komunít prosili Boha o vzácny dar zmierenia medzi všetkými pokrstenými. Kiež svätá Božia Matka vyprosí u Pána pre všetkých jeho učeníkov hojnosť Ducha Svätého, aby sme mohli spolu dosiahnuť dokonalú jednotu a ponúknuť tak svedectvo viery a života, ktoré svet tak veľmi potrebuje.“

TK KBS
snímka RV

Generálna audiencia - Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov

Milí bratia a sestry,
slávime Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov, ktorý sa končí v piatok 25. januára, na sviatok Obrátenia sv. Pavla. Kresťania rozličných cirkví a cirkevných spoločenstiev sa v týchto dňoch stretávajú, aby sa spoločne modlili a prosili Pána Ježiša o znovunastolenie plnej jednoty medzi všetkými jeho učeníkmi. Je to svorná vrúcna modlitba s jednou dušou a jedným srdcom, odpovedajúca na túžbu samotného Vykupiteľa, ktorý sa pri Poslednej večeri obrátil k Otcovi týmito slovami: „Neprosím len za nich, ale aj za tých, čo skrze ich slovo uveria vo mňa, aby všetci boli jedno, ako ty, Otče, vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás jedno, aby svet uveril, že si ma ty poslal“ (Jn 17, 20 – 21). Kresťania, ktorí prosia o milosť jednoty, sa zjednocujú v modlitbe samotného Krista a zavazujú sa aktívne pracovať na tom, aby ho celé ľudstvo prijalo a uznalo ako jediného Pastiera a Pá-

na, a mohlo tak okúsiť radosť jeho lásky.

Tohto roku nadobúda Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov osobitný význam, pretože si pripomíname sto rokov od jeho ustanovenia. Jeho zavedenie bolo výrazom naozaj veľmi plodnej intuície. Bolo to v roku 1908, keď americký člen Anglikánskej cirkvi, otec Paul Wattson, ktorý neskôr vstúpil do spoločenstva s Katolíckou cirkvou, založil Spoločenstvo bratov a sestier zmiernenia (Society of the Atonement) a spolu s episkopálnym kresťanom ocom Spencerom Jonesom prišli na prorockú myšlienku vyhlásiť Oktávu za jednotu kresťanov. Túto myšlienku si potom osvojil arcibiskup New Yorku i apoštolský nuncius. Výzva na modlitby za jednotu sa v roku 1916 rozšírila zásluhou môjho ctihodného predchodcu pápeža Benedikta XV. a jeho pápežského listu Ad perpetuam rei memoriam na celú Katolícku cirkev. Táto iniciatíva vzbudila nemalý záujem. Postupne sa

všade ujímala, spresňovala sa jej štruktúra a vyvíjala aj vďaka prínosu abbého Couturiera (1936). Keď neskôr zavial prorocký vietor Druhého vatikánskeho koncilu, ešte naliehavejšie sa ukázala potreba jednoty. Po koncilovom zasadnutí pokračovalo trepezlivé napredovanie v hľadaní plnej jednoty medzi všetkými kresťanmi po ekumenickej ceste, na ktorej bol každoročne jedným z najcharakteristickejších a najúčinnějších momentov práve Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov. Po sto rokoch od prvej výzvy na spoločnú modlitbu za jednotu sa týždeň modlitieb stal už ustálenou tradíciou, ktorá zachováva ducha i termíny zvolené na začiatku otcom Wattsonom. Zvolil ich práve pre ich symbolický charakter. Vo vtedajšom kalendári pripadal na 18. január sviatok Katedry sv. Petra, ktorá je pevným základom a istou zárukou jednoty celého Božieho ľudu, zatiaľ čo 25. januára sa podobne ako dnes v liturgii slávil sviatok Obrátenia sv. Pavla. Pánovi vzdávame vďaka za sto rokov modlitieb a spoločného úsilia toľkých Kristových učeníkov. S uznaním si však pripomínáme aj ideového pôvodcu tejto blahodarnej duchovnej iniciatívy otca Wattsona a spolu s ním i všetkých, ktorí ju rozvíjali a obohatili svojím prínosom, aby sa stala spoločným dedičstvom všetkých kresťanov.

Chcem tiež pripomenúť, že téme jednoty kresťanov venoval Druhý vatikánsky koncil veľkú pozornosť, osobitne v dekréte o ekumenizme *Unitatis redintegratio*, v ktorom sa popri inom silne zdôrazňuje úloha a význam modlitby za jednotu. „Toto obrátenie srdca a túto svätosť života spolu so súkromnými a verejnými modlitbami za jednotu kresťanov treba pokladať za dušu celého ekumenického hnutia“ (UR 8). Práve vďaka tomuto duchovnému ekumenizmu – obráteniu srdca, svätosti života, súkromným a verejným modlitbám – spoločné úsilie o jednotu zaznamenalo v týchto desaťročiach veľký pokrok, ktorý sa prejavil v rôznorodých iniciatívach: od vzájomného poznávania sa k bratským kontaktom medzi členmi rôznych cirkví a cirkevných spoločenstiev, od čoraz priateľskejších rozhovorov k spolupráci v rozličných oblastiach, od teologického dialógu k hľadaniu konkrétnych foriem spoločenstva a spolupráce. No tým, čo oživovalo a neprestajne oživuje túto cestu k plnému spoločenstvu medzi všetkými kresťanmi, je predovšetkým modlitba. „Bez prestania sa modlite“ (1 Sol 5, 17) – to je téma tohtoročného týždňa modlitieb. Zároveň je to výzva, ktorá by v našich spoločenstvách nikdy nemala prestať znieť, aby bola modlitba svetlom, silou a usmerňovala naše kroky v postoji pokorného a poslušného počúvania nášho spoločného Pána.

Na druhom mieste kladie koncil dôraz na spoločnú modlitbu, ktorú katolíci a ostatní kresťania neprestajne súbežne prednášajú jedinému nebeskému Otcovi. Dekrét o ekumenizme v tejto súvislosti hovorí: „Takéto spoločné modlitby sú dozaista veľmi účinným prostriedkom, aby sa získala milosť jednoty“ (UR 8). A to preto, lebo v spoločnej modlitbe sa kresťanské spoločenstvá spoločne stavajú pred Pána a, uvedomu-

júc si protirečenia spôsobené rozdelením, dávajú najavo svoje odhodlanie poslúchať jeho vôľu a utiekajú sa k nemu s dôverou v jeho všemohúcu pomoc. Dekrét ešte dodáva, že takéto modlitby sú „úprimným prejavom zväzkov, ktoré ešte spájajú katolíkov s oddelenými bratmi“ (tamže). Spoločná modlitba nie je teda voluntaristickým alebo čisto sociologickým aktom, ale je vyjadrením viery, ktorá spája všetkých Kristových učeníkov. V priebehu rokov sa ustálila plodná spolupráca na tomto poli a od roku 1968 vtedajší Sekretariát pre jednotu kresťanov - ktorý sa neskôr stal Pápežskou radou na podporu jednoty kresťanov - a Ekumenická rada cirkví spoločne pripravujú texty na Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov, ktoré potom súbežne šíria po svete. Takto pokrývajú aj oblasti, do ktorých by sa nedostali, ak by konali oddelene.

Koncilový dekrét o ekumenizme spomína modlitbu za jednotu ku koncu, keď konštatuje, že koncil si je vedomý, že „toto sväté predsavzatie obnoviť jednotu všetkých kresťanov v jednej jedinej Kristovej Cirkvi presahuje ľudské sily a schopnosti. Preto všetku svoju nádej vkladá do Kristovej modlitby za Cirkev“ (UR 24). Vedomie, že ako ľudia máme svoje limity, nás vedie k dôveryplnej odovzdanosti do Pánových rúk. Najhlbší zmysel Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov spočíva práve v pevnom opretí sa o modlitbu samotného Krista, ktorý vo svojej Cirkvi neprestáva prosieť, „aby všetci boli jedno, ... aby svet uveril...“ (Jn 17, 21). Dnes silne pociťujeme realizmus týchto slov. Svet trpí pre absenciu Boha, pre jeho nedostupnosť a túži spoznať Božiu tvár. No ako by mohli a ako môžu dnešní ľudia spoznať túto Božiu tvár v tvári Ježiša Krista, ak my kresťania sme rozdelení, ak jeden učí proti druhému, ak jeden stojí proti druhému? Iba v jednote môžeme reálne ukázať tomuto svetu Božiu tvár, tvár Krista, ktorú tak potrebuje. Zároveň je však evidentné, že túto jednotu nemôžeme dosiahnuť našimi vlastnými stratégiami, dialógom a všetkým tým, čo robíme, hoci aj to je veľmi potrebné. No môžeme tým nadobudnúť ochotu a schopnosť prijať túto jednotu, keď nám ju Pán daruje. To je zmysel modlitby: otvoriť svoje srdcia, vytvoriť v sebe ochotu, ktorá otvára cestu Kristovi. V liturgii antickej Cirkvi biskup alebo hlavný celebrant po homílii povedal: „*Conversi ad Dominum*.“ Potom on sám a všetci spolu s ním vstali a obrátili sa smerom na východ. Všetci chceli hľadiť ku Kristovi. Iba v tomto obrátení sa ku Kristovi, v tomto spoločnom pohľade na Krista môžeme nájsť dar jednoty.

Možno povedať, že modlitba za jednotu oživovala a sprevádzala rôzne etapy ekumenického hnutia, zvlášť po Druhom vatikánskom koncile. V tomto období Katolícka cirkev nadviazala kontakty s rôznymi cirkvami a cirkevnými spoločenstvami Východu i Západu, a to prostredníctvom rôznych foriem dialógu, pri ktorých sa venovala tým teologickým a dejinným problémom, ktoré sa objavili v priebehu storočí a stali sa prvkami rozdelenia. Pán to zariadil tak, že priateľské vzťahy zlepšili vzájomné poznanie a zintenzívnili spoločenstvo, pričom sa

zároveň vyjasnilo chápanie otvorených problémov, ktoré vyvolávajú rozdelenie. Dnes, v tomto týždni modlitieb, ďakujeme Bohu, ktorý nám pomáhal a osvetľoval dosiaľ prejdenú plodnú cestu, o ktorej koncilový dekrét o ekumenizme píše, že vznikla „pod vplyvom milosti Ducha Svätého“ a „čím ďalej tým viac sa vzmáha“ (UR 1).

Drahi bratia a sestry, prijímame výzvu „bez prestania sa modlite“, s ktorou sa apoštol Pavol obracia na prvých kresťanov v Solúne, na spoločenstvo, ktoré sám založil. Práve preto, že vedel o nezhodách, ktoré tam vznikli, chcel im odporučiť, aby mali so všetkými trpezlivosť, neodplácali sa zlým sa zlým, ale neustále sa usilovali o dobro medzi sebou a so všetkými, a v každej situácii sa radovali, lebo Pán je blízko. Rady, ktoré sv. Pavol dal Solúnčanom, môžu aj dnes inšpirovať správanie sa kresťanov v rámci ekumenických vzťahov. Sv. Pavol hovorí predovšetkým: „Žite medzi sebou v pokoji“ a potom: „Bez prestania sa modlite, pri všetkom vzdávajte vďaky“ (1 Sol 5, 17. 18). Prijímame aj my túto naliehavú výzvu apoštola, aby sme poďakovali Pánovi za pokroky dosiahnuté v ekumenickom hnutí, a tiež aby sme si vyprosili plnú jednotu.

Panna Mária, Matka Cirkvi, nech vyprosí pre všetkých učeníkov svojho božského Syna, aby čím skôr žili ako predtým v pokoji a vo vzájomnej láske a pred celým svetom tak vydali presvedčivé svedectvo o zmierení a sprístupnili Božiu tvár v tvári Krista, ktorý je Bohom s nami, Bohom pokoja a jednoty.

Preložila Mária Spišiaková

Svätý Otec sa stretol s delegáciou luteránskej cirkvi z Fínska

Vatikán (18. januára, RV) – Benedikt XVI. v piatok prijal delegáciu luteránskej cirkvi z Fínska pod vedením biskupa Turku Kariho Mäkinena pri príležitosti začiatku Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov a zároveň sviatku sv. Henricha, patróna Fínska. V príhovore zdôraznil, že tohtoročná téma „Bez prestania sa modlite“ (1 Sol 5,17) kresťanom pripomína, že autentický život v spoločenstve je možný iba vtedy, ak sú oficiálne vyjadrenia a dialóg neustále sprevádzané svetlom Ducha Svätého.

Ocenil výsledky luteránsko-katolíckeho dialógu vo Fínsku, týkajúceho sa zásadných otázok kresťanskej viery a vyjadril nádej, že tento dialóg povedie k praktickým výsledkom, prispievajúcim k budovaniu jednoty v Kristovi a posilneniu vzťahu medzi kresťanmi. Svätý Otec pripomenul, že minulý rok si Fínsko pripomenulo 450. výročie smrti teológa Mikaela Agricola, ktorého preklad Biblie mal nesmierny význam pre fínsky jazyk a literatúru. „Toto výročie opätovne zdôraznilo dôležitosť Svätého písma pre Cirkev, pre jednotlivých kresťanov a celú spoločnosť,“ uviedol Benedikt XVI. a dodal, že „Božie slovo je skutočne základom pre náš život“.

-dj-

Svätý Otec požehnal baránkov

Vatikán (21. januára, RV) – Svätý Otec v pondelok, v deň liturgickej spomienky svätej Agnesy, požehnal dvoch baránkov, z ktorých vlny budú utkané páliá. Tie, ako znak pastierskej služby a osobitej jednoty s rímskou cirkvou, odovzdáva pápež novým arcibiskupom metropolitom na Sviatok svätých apoštolov Petra a Pavla. Pálium je ručne utkaný pás z ovčej vlny a je súčasťou liturgického odevu arcibiskupa. Podľa tradície ho ako prvý nosil biskup, ktorý bol učeníkom svätého Jána Zlatoústeho. Pálium symbolizuje aj stratenú ovcu, ktorú si Dobrý pastier kladie na ramená a preto sa vyrába z čistej ovčej vlny. Je na ňom vyšítych päť krížov, ktoré znamenajú utrpenie Ježiša Krista a v troch z nich sú symbolické klince na pamiatku tých, ktorými bol pribitý Kristus na kríži.

Ovce, z ktorých vlny sa na vyrábajú páliá, sa chovajú v Ríme, v kláštore trapistov na známom mieste Tre fontane. Po ich požehnaní v deň spomienky svätej Agnesy ich preveznú do Baziliky svätej Cecílie. V kláštore zostanú až do utorka pred Veľkou nocou. Potom ich ostrihajú a z ich vlny utkajú páliá. Na sviatok svätého Jána Krstiteľa ich rehoľníčky prinesú do Vatikánu. V ten istý deň ich vložia do skrinky, ktorá sa nachádza v krypte Baziliky svätého Petra, nad jeho hrobom. V predvečer sviatku svätých Petra a Pavla ich pápež osobitne požehná.

-dj-

Benedikt XVI. sa stretol s členmi Rady generálneho sekretariátu biskupskej synody

Vatikán (21. januára, RV) – Pápež Benedikt XVI. dnes prijal členov Rady generálneho sekretariátu biskupskej synody pod vedením generálneho sekretára Mons. Nikolu Eterovića. Vo svojom príhovore pripomenul, že budúce zasadnutie synody sa uskutoční 5. – 26. októbra tento rok na tému „Božie slovo v živote a poslaní Cirkvi“ a zdôraznil, že veľké úlohy cirkevného spoločenstva v súčasnom svete, ako sú evanjelizácia a ekumenizmus, sa sústreďujú práve okolo Božieho slova a zároveň sú ním zdôvodňované a podporované: „Tak, ako misijné aktivity Cirkvi so svojimi evanjelizačnými dielami nachádzajú inšpiráciu a svoj cieľ v zjavení, ktoré sa udialo vďaka Pánovej milosrdnosti, ekumenický dialóg sa nemôže zakladať na slovách ľudskej múdrosti (por. 1 Kor 2,13), ale musí byť živý jedine neustálym odvolávaním sa na slovo, ktoré Boh odovzdal svojej Cirkvi,“ uviedol Svätý Otec. Pripomenul, že onedlho sa začne „Rok sv. Pavla“ a blížiaci sa synoda ponúkne v tejto súvislosti príležitosť aj na premýšľanie o svedectve tohto veľkého apoštola a ohlasovateľa Božieho slova.

-dj-

Rektor La Sapienzy chce opätovne pozvať pápeža

Taliansko (18. januára, RV/Zenit) – Rektor talianskej univerzity La Sapienza Renato Guarini oznámil, že opätovne pozve pápeža Benedikta XVI. na návštevu tejto inštitúcie. Zverejnil to vo štvrtok pri príležitosti otvorenia nového akademického roka. Pôvodná návšteva bola zo strany Svätej stolice zrušená kvôli protestu 67 členov zo 4500-členného profesorského zboru, ku ktorým sa pripojilo asi 700 z celkového počtu 150 tisíc študentov tejto univerzity. Ako uviedol Guarini, nové pozvanie „bude v súlade s túžbou väčšiny akademickej obce La Sapienzy.“ Počas inauguračnej ceremónie vicerektor univerzity Piero Marietti prečítal prejav, ktorý plánoval predniesť Svätý Otec osobne, po zrušení návštevy ho však zaslal iba písomne vedeniu inštitúcie. Píše: „Neprišiel som autoritatívne vnucovať druhým vieru, ktorá môže byť daná iba v slobode, ale povzbudiť k odvahe pre pravdu“. Slová Benedikta XVI. zožali obrovský potlesk a skandovanie študentov: „Nech dlho žije pápež!“ -dj-

Benedikt XVI. k účastníkom plenárneho zhromaždenia Kongregácie pre katolícku výchovu

Vatikán (21. januára, RV) – Pápež Benedikt XVI. v pondelok 21. januára prijal na osobitnej audiencii kardinálov, biskupov, kňazov i laikov – účastníkov plenárneho zhromaždenia Kongregácie pre katolícku výchovu. Podľa slov Svätého Otca, „sektor vzdelávania a výchovy bol vždy mimoriadne drahý Cirkvi, ktorá sa – podobne ako Ježiš, keď videl veľký zástup, zľutoval sa nad nimi, lebo boli ako ovce bez pastiera - a začal ich učiť mnohým veciam (Mk 6,34)“ – snaží vzdelávanie a výchovu vidieť ako jedno zo svojich hlavných poslání“. Vo svojom príhovore sa Benedikt XVI. sústredil na témy, ktorými sa bude kongregácia práve v týchto dňoch zaoberať. Sú to: reforma vyučovania filozofie a teológie, súčasná evidentná kríza výchovy, kultúrny a náboženský pluralizmus, reforma výchovy v kňazských seminároch, ako aj otázka poklesu kňazských a rehoľných povolání. -fr-

Benedikt XVI. arabským biskupom: Ste remeselníkmi pokoja a spravodlivosti

Vatikán (18. januára, RV) – „Kresťania vo vašich krajinách sú remeselníkmi pokoja a spravodlivosti“

– týmito slovami sa Svätý Otec prihovril latinským biskupom z arabského regiónu, ktorí prišli do Vatikánu na návštevu Ad limina apostolorum. Podľa jeho slov „iba Pán je naša skutočná nádej, pomocou ktorej môžeme čeliť súčasnosti“. Povzbudil biskupov, aby boli blízko ľuďom, ktorí sú im zverení a aby ich spravádzali na ceste „pravej vernosti evanjeliu“. Uistil biskupov o svojej podpore pre iniciatívy, zamerané na vytvorenie sociálnych a ekonomických podmienok, ktoré by prospeli životu kresťanov v arabských krajinách. Zároveň vyjadril nádej, že „prekážky na ceste k jednote medzi nimi nezabránia nadšeniu vytvárať podmienky pre každodenný dialóg, ktorý je predzvesťou jednoty“. -sg, dj-

Benedikt XVI. študentom: Hľadajte vždy v duchu slobody a zodpovednosti, pravdu a dobro

Vatikán (20. januára, RV) - Námestie sv. Petra vo Vatikáne ako aj ulicu Via conciliazione v nedeľu 20. januára zaplnili tisíce študentov a univerzitných pedagógov, ktorí prišli vyjadriť Svätému Otcovi svoju podporu a solidaritu, potom, čo mu uplynulý štvrtok bolo znemožnené navštíviť rímsku univerzitu La Sapienza. Benedikt XVI. sa im prihovril týmito slovami:

„Chcem pozdraviť predovšetkým mladých univerzitných študentov, profesorov a všetkých vás, ktorí ste prišli v takom veľkom počte na námestie sv. Petra pomodliť sa Anjel Pána a vyjadriť mi vašu solidaritu. Pozdravujem aj mnohých ďalších, ktorí sa s nami spájajú duchovným spôsobom. Ďakujem Vám zo srdca, drahí priatelia, ďakujem rímskemu vikárovi, ktorý dal podnet k tomuto stretnutiu. Ako viete, veľmi rád som prijal srdečné pozvanie, ktoré sa mi dostalo, aby som sa minulý štvrtok zúčastnil otvorenia akademického roka rímskej univerzity La Sapienza. Poznám veľmi dobre túto univerzitu, vážim si ju a mám rád jej študentov. Mnohí z nich ma prichádzajú navštíviť do Vatikánu niekoľko krát počas roka spolu s ich kolegami z iných univerzít. Žiaľ, ako je známe, atmosféra, ktorá sa vytvorila mi znemožnila účasť na tejto slávnosti. S univerzitným prostredím, ktoré po dlhé roky, bolo mojim svetom, ma spája láska k hľadaniu pravdy, konfrontácie, vzájomného úctivého dialógu, ktorý rešpektuje pozície toho druhého. Toto všetko je aj poslaním Cirkvi, ktorá nasleduje Krista, učiteľa života, pravdy a lásky. Ako takpovediac emeritný profesor, ktorý sa vo svojom živote stretol s mnohými študentmi, povzbudzujem vás drahí študenti, aby ste vždy rešpektovali mienku druhých a vždy hľadali v duchu slobody a zodpovednosti, pravdu a dobro. Všetkým vám vyjadrujem ešte raz moju vďačnosť a uistujem vás o mojej láske a modlitbe.“ -ls-

Federico Lombardi o jednote kresťanov

Vatikán (21. januára, RV/ZENIT) – V nedeľnej televíznej relácii Octave dies sa hovorca Svätého Otca Federico Lombardi vyjadril k 100. týždňu modlitieb za jednotu kresťanov a analyzoval jeho hlavnú tému: „Bez prestania sa modlite“. Páter Lombardi zdôraznil že za posledných 100 rokov „ekumenizmus prešiel dlhou cestou, ale jeho najvútornejšou dušou zostáva modlitba, pretože jednota kresťanov sa môže uskutočniť iba Božím zásahom. Modlitba nám dáva silu nechať sa formovať pôsobením Boha, ktorý nás očistí a dá nám milosť poslúchnuť jeho plán spásy. Ona mení naše zmýšľanie a pomáha kresťanom spoznať svojich blížnych, ako svojich bratov a sestry, a ako deti toho istého Otca.“ Na záver páter Lombardi dodal, že „hlbšia a pravdivejšia jednota s Bohom, je najbezpečnejšou cestou k znovuobjaveniu a znovuvytvoreniu jednoty medzi tými, ktorí veria v Krista.“ Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov bude trvať do 25. januára. **-pk-**

Vo Vatikáne zasadá Združenie diel na pomoc východným cirkvám

Vatikán (22. januára, RV) – V dňoch 22. - 23. januára sa vo Vatikáne koná zasadnutie Združenia diel na pomoc východným cirkvám (ROACO). V centre jeho pozornosti je dramatická situácia kresťanov v Iraku a v oblasti Blízkeho východu. Ako uviedol generálny sekretár inštitúcie Mons. Leon Lemmens, „viac ako polovica z nich opustila krajinu a hľadá útočisko v Sýrii, Jordánsku, Libanone, Turecku... Tam sa majú zle, pretože sú zablokovaní, nemajú ekonomickú ani ľudskú budúcnosť, nehovoriac o právnom postavení, takže môžu byť poslaní späť do Iraku, kde v uplynulých týždňoch boli spáchané útoky na kostoly v niekoľkých mestách. Táto situácia nám spôsobuje veľké starosti.“ Mons. Lemmens potvrdil, že Združenie diel na pomoc východným cirkvám sa na zasadnutí zameria na preskúmanie možnosti pomoci irackým kresťanom a rozhovory o podpore konkrétnych projektov. **-dj-**

Program aktivít počas „Roka sv. Pavla“

Vatikán (22. januára, RV/CNS) – Arcikňaz Baziliky sv. Pavla za hradbami kardinál Andrea Cordero Lanza di Montezemolo v pondelok oficiálne predstavil hlavné

body programu „Roka sv. Pavla“, ktorým si Cirkev pripomenie 2000. výročie narodenia apoštola národov. Oslavy sa oficiálne začnú 28. júna tento rok a skončia 29. júna v roku 2009. Bazilika, v ktorej leží hrob sv. Pavla, bude ich ústredným dejiskom. Medzi aktivity bude patriť znovuobjavenie apoštolovho posolstva prostredníctvom čítania jeho listov pútnikom, ktorý si ho prídu uctiť do baziliky, pestrý program modlitbových stretnutí a liturgických slávení, ako aj kultúrne aktivity (výstavy, publikácie, poštové známky a pod.).

Governorát mestského štátu Vatikán pri tejto príležitosti vydá pamätnú mincu v hodnote 2 eurá. Ako uviedol kardinál Cordero Lanza di Montezemolo, dôležité budú aj ekumenické aspekty programu „Roka sv. Pavla“. Kaplnka v Bazilike sv. Pavla, v súčasnosti používaná ako baptistérium, sa podľa jeho slov stane „ekumenickou kaplnkou, miestom, kde sa kresťania rôznych denominácií budú môcť stretnúť pri modlitbe“. Podrobnosti sú k dispozícii na internetovej stránke www.annopaolino.org, ktorá bude priebežne aktualizovaná. **-pk,dj-**

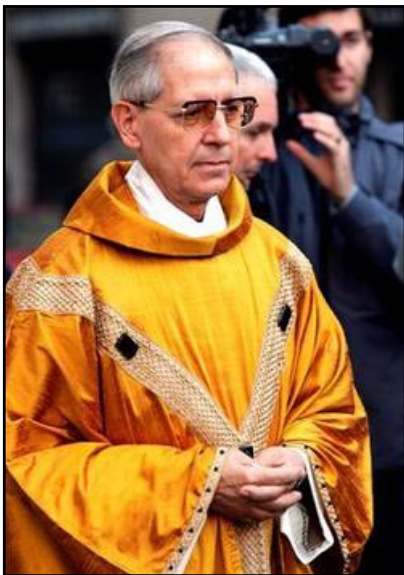
Kongres o kánonickom práve vo Vatikáne

Vatikán (24. januára, RV) – Vo štvrtok a v piatok sa vo Vatikáne koná kongres pri príležitosti 25. výročia Kódexu kánonického práva z roku 1983. Predseda Pápežskej rady pre výklad textov zákonov arcibiskup Francesco Coccopalmerio v tejto súvislosti pred začiatkom kongresu uviedol, že „kódex sa podobá maľbe, ktorá zobrazuje identitu a poslanie každého veriaceho v rámci Cirkvi.“ Cieľom kongresu by malo byť skúmanie pokroku v uplatňovaní Kódexu a všetkých ostatných noriem, ktoré v priebehu uplynulých 25 rokov priniesli úrady Rímskej kúrie a legislatúra, a tiež poukázať na niektoré body, ktoré potrebujú drobnú obnovu.

O kongrese sa pre Vatikánsky rozhlas vyjadril odborník na kánonické právo a tiež člen Pápežskej rady pre výklad textov zákonov Alfonso Cauteruccio. Povedal: „Je potrebné rozlišovať. V kódexe sú zozbierané ontologické skutočnosti, ktoré samozrejme nie je možné zmeniť, ako napríklad sviatosti, ktoré sú také, aké sú a takými aj zostanú. Sú tu však iné veci, ktoré kráčajú s dobou, a teda je potrebné ich opäť preskúmať. Zmena kódexu by mohla byť napríklad v lepšom usporiadaní právnickej stránky pri asociáciách, ktoré vyvíjajú charitatívne aktivity. Aj prvá encyklika pápeža Benedikta XVI. hovorí o láske. Toto je teda pár vecí, ktoré by sa mohli vylepšiť.“ Ako ďalej dodal Alfonso Cauteruccio, zatiaľ jedným z posledných cieľov kánonického práva je zorganizovať a usporiadať spoločenský život Cirkvi a všetkých jej súčastí, od tých najvyšších až po tie najmenšie, ktorými sú diecézy a farnosti. **-sg-**

Novým generálnym predstaveným Spoločnosti Ježišovej sa stal páter Adolfo Nicolas

Taliansko (19. januára, RV) – Kongregácia Spoločnosti Ježišovej má oddnes nového, v historickom poradí 29. generálneho predstaveného. Stal sa ním 71-ročný španielsky páter Adolfo Nicolas, ktorý 40 rokov pôsobil ako jezuita v Japonsku. V posledných rokoch bol moderáto-

rom Konferencie provinciálov Východnej Ázie a Oceánie Spoločnosti Ježišovej.

Páter Adolfo Nicolas sa narodil 29. apríla 1936. Už od mladého veku žil v Ázii, v Japonsku. Do noviciátu vstúpil v Aranjuez, v španielskej provincii Toledo. V rokoch 1958 -1960 študoval filozofiu v Madride, kde získal licenciát a v období rokov 1964 -1968 teológiu v Tokiu. 17. marca 1967 ho v Japonsku vysvätili za kňaza. V rokoch 1968 -1971 študoval na Pápežskej Gregorovej univerzite v Ríme posvätnú teológiu.

Od roku 1971 bol profesorom systematickej teológie na Sophia University v Tokiu. Od roku 1978 až do roku 1984 bol riaditeľom Pastoračného inštitútu vo filipínskej Manile. V rokoch 1991 – 1993 bol rektorom školasťikátu v Tokiu a od roku 1993 - 1999 bol provinciálom japonských jezuitov. Od roku 2004 bol predsedom Konferencie provinciálov pre Východnú Áziu a Oceániu Spoločnosti Ježišovej. Hovorí španielsky, japonsky, anglicky, francúzsky a taliansky.

35. kongregácia Spoločnosti Ježišovej sa v Ríme začala 7. januára. Zišlo sa na nej 225 zvolených delegátov z jezuitských provincií, ktorí zastupovali 19 tisíc jej členov z celého sveta. Ostatné stretnutie kongregácie bolo v roku 1995. Tento rok sa zišla po tom, čo doterajší generálny predstavený Holanďan otec O. Peter Hans Kolvenbach, ktorého zvolili v roku 1983 sa vo februári obrátil so žiadosťou na odstúpenie z úradu a Benedikt XVI. ju prijal. Stalo sa to pritom len druhýkrát v histórii Kongregácie keď si rehoľa volí nového generálneho predstaveného ešte za života jeho predchodcu. Prvýkrát takáto situácia nastala v roku 1983, keď bola na 33. kongregácii prijatá rezignácia pátra Arrupeho kvôli vážnej chorobe. Aj tentokrát sa tak stalo pre chorobu. Hans Kolvenbach vo svojej žiadosti o odstúpenie z úradu po-

ukázal na to, že: „Spoločnosť Ježišova má právo, aby ju riadil jezuita v plnosti svojich fyzických a duchovných síl a nie taký, ktorého sily sa budú zmenšovať pre rastúci vek a najmä zhoršujúci sa zdravotný stav.“ Páter Hans Kolvenbach pôsobil na čele kongregácie takmer 25 rokov. Hlava jezuitskej rehole má pre jej život zásadnú hodnotu, pretože podľa svätého Ignáca „takými, ako sú predstavení, budú aj tí, ktorí im podliehajú“ (por. Konšt. 820). Musí teda ísť o „muža modlitby, úzko zjednoteného s Bohom, ktorému nechýba dobrota, láska voči Spoločnosti Ježišovej a dobrý úsudok“.

Ako sa pre Vatikánsky rozhlas vyjadril doterajší generálny predstavený páter Peter Hans Kolvenbach na začiatku zasadnutia kongregácie, novou voľbou jezuiti naznačia smerovanie do budúcnosti. Povedal: „Výberom jedného z tisícok jezuitov Spoločnosť vyjadří, čo očakáva: proroka alebo múdreho muža; inovátora alebo človeka, nasledujúceho tradície; kontemplatívneho muža alebo aktivistu“. Isté však podľa slov pátra Kolvenbacha je, že to musí byť jezuita, ktorý reholi pomôže „postupovať ďalej po Božej ceste. Generálny predstavený Jezuitov sa volí doživotne. -sg, ls-I/ snímka internet

List Benedikta XVI. bývalému generálnemu predstavenému Spoločnosti Ježišovej

Vatikán (20. januára, RV) - Pri príležitosti 35. generálnej kongregácie Spoločnosti Ježišovej je mojím vrúcnyim priánim odovzdať Vám a tým, ktorí sa zúčastňujú Zhromaždenia, čo najsrdečnejší pozdrav, spojený s uistením o mojej priazni a moje neustálej duchovnej blízkosti. Viem aká významná pre život Spoločnosti je udalosť, ktorej slávenie prebieha a viem aj, že tomu zodpovedajúca bola veľmi starostlivo pripravená. Ide o prozreteľnosťnú príležitosť dať Spoločnosti Ježišovej obnovený asketický a apoštolský impulz, ktorý si všetci želajú, aby jezuiti mohli naplno uskutočňovať svoje poslanie a čeliť výzvam moderného sveta s tou vernosťou Kristovi a Cirkvi, ktorou sa vyznačoval sv. Ignác z Loyoly a jeho prví spoločníci.

Apoštol píše veriacim v Solúne, že im už bolo ohlasované Božie evanjelium, že ich „povzbudzovali a zaprisahávali“ – upresňuje Pavol – aby „žili ako sa patrí vzhľadom na Boha, ktorý vás volá do svojho kráľovstva a slávy“ (1 Sol 2, 12), a dodáva: „Preto aj my neprestajne vzdávame vďaka Bohu za to, že keď ste od nás prijali Božie slovo, ktoré sme hlásali, neprijali ste ho ako ľudské slovo, ale – aké naozaj je – ako slovo Božie; a ono pôsobí vo vás veriacich“ (1 Sol 2,13). Božie slovo je teda najprv „získané“, čiže vypočuté, potom, prenikajúc až do srdca, je „prijaté“, a kto ho prijíma, uznáva, že Boh hovorí cez svojho vyslanca: takým spôsobom

slovo pôsobí vo veriacich. Ako vtedy, tak aj teraz evanjelizácia vyžaduje úplné a verné príľnutie k Božiemu slovu: predovšetkým príľnutie ku Kristovi a pozorné načúvanie jeho Ducha, ktorý vedie Cirkev, učenlivú poslušnosť voči pastierom, ktorých Boh postavil do vedenia svojho ľudu a rozvážny a úprimný dialóg so sociálnymi, kultúrnymi a náboženskými naliehaniami našich čias. Toto všetko predpokladá, ako je známe, dôverné spoločenstvo s tým, ktorý nás volá, aby sme boli jeho priateľmi a učeníkmi, jednotu života a činnosti, ktorá sa živí počúvaním jeho slova, kontemplaním a modlitbou, odpútaním sa od mentality sveta a neustálu konverziu voči jeho láske, aby to bol on, Kristus, kto žije a koná v každom z nás. Tu je tajomstvo pravého úspechu apoštolského a misijného úsilia každého kresťana a ešte viac tých, ktorí sú povolani k priamejšej službe evanjelia.

Toto povedomie je istotne dobre prítomné u tých, ktorí sa podieľajú na Generálnej kongregácii; chcem vyjadriť uznanie za veľkú prácu, ktorú už odviedla prípravná komisia, ktorá v priebehu roku 2007 preverila postuláty zhromaždené z provincií a vyšpecifikovala témy na preberanie. Chcem sa obrátiť s myšlienkou vďačnosti v prvom rade voči Vám, drahý a ctihodný otec Generálny predstavený, ktorý od roku 1983 vedie Spoločnosť Ježišovu osvieteným, múdrym a rozvážnym spôsobom, všemožne sa usilujúc udržať ju v riečisku pôvodnej charizmy. Z objektívnych dôvodov ste viac ráz žiadali o uvoľnenie z tak ťažkej funkcie prijatej s veľkým zmyslom pre zodpovednosť v neľahkej chvíli v dejinách Rehole. Vyjadrujem vám čo najsrdečnejšie poďakovanie za službu venovanú Spoločnosti Ježišovej a -v širšom zmysle- Cirkvi. Môj pocit vďačnosti sa rozširuje aj na vašich užších spolupracovníkov, na účastníkov Generálnej kongregácie a všetkých jezuitov rozptýlených po všetkých častiach sveta. Ku všetkým a ku každému jednému z vás nech dôjde pozdrav Petrovho Nástupcu, ktorý sleduje so srdečným záujmom a obdivom mnohopočetnú a oceňovanú apoštolskú prácu jezuitov a povzbudzuje všetkých, aby pokračovali na ceste otvorenej svätým Zakladateľom a prejdenej nespočetnými zástupmi bratov oddaných Kristovej veci, z ktorých mnohí sú Cirkvou zapísaní medzi blahoslavenými a svätými. Títo nech z neba ochraňujú a podporujú Spoločnosť Ježišovu v poslaní, ktoré plní v tejto našej dobe, poznačenej početnými a komplexnými sociálnymi, kultúrnymi a náboženskými výzvami.

Ako by, práve v tejto súvislosti, bolo možné neuznať platný príspevok, ktorý Spoločnosť poskytuje pre aktivitu Cirkvi na viacerých poliach a rozličnými spôsobmi? Tento príspevok, skutočne veľký a zásluhový, môže spravodlivo odmeniť iba Boh! Tak ako moji ctihodní predchodcovia, Boží služobníci Pavol VI. a Ján Pavol II., aj ja rád využívam príležitosť Generálnej kongregácie, aby som zviditeľnil toľký prínos a súčasne aby som ponúkol pre vaše uvažovanie niektoré myšlienky, ktoré nech sú vám povzbudením a podnetom k stále lepšie-

mu uskutočňovaniu ideálu Spoločnosti, v plnej vernosti Učiteľskému úradu Cirkvi, tak ako je to zachytené v nasledujúcej, vám dôverne známej formule: „Bojovať za Boha pod zástavou kríža a slúžiť samému Pánovi a Cirkvi, jeho Neveste, pod Rímskym veľkňazom, Kristovým zástupcom na zemi“ (Apoštolský list Expositio debitum, 21. júla 1550). Ide o zvláštnu vernosť, potvrdenú tiež, pre nemalý počet z vás, sľubom bezvýhradnej poslušnosti Petrovmu Nástupcovi „perinde ac cadaver“. Túto vašu vernosť, ktorá tvorí osobitný znak vašej rehole, Cirkev ešte viac potrebuje dnes, v dobe, v ktorej nalieha urgentná potreba odovzdávať našim súčasníkom, rozptýľovaným toľkými protirečiacimi si hlasmi, uceleným spôsobom jedine a nezmenené poslanstvo spásy, ktorým je evanjelium, „nie ako ľudské slovo, ale - aké naozaj je - ako slovo Božie“, ktoré účinkuje v tých, čo veria.

Aby to nastalo, je nevyhnutné, ako pripomínal už milovaný Ján Pavol II. účastníkom 34. generálnej kongregácie, aby život členov Spoločnosti Ježišovej, ako aj ich doktrínálny výskum, boli vždy oduševňované opravdivým duchom viery a spoločenstva v „poslušnom súlade s usmerneniami Magistéria“ (Insegnamenti, 1. diel, s. 25-32). Srdečne si želim, aby súčasná kongregácia znovu jasne potvrdila autentickú charizmu Zakladateľa pre povzbudenie všetkých jezuitov, aby podporovali pravú a zdravú katolícku náuku. Ako prefekt Kongregácie pre náuku viery som mal príležitosť oceniť hodnotnú spoluprácu konzultorov a expertov z radov jezuitov, ktorí v plnej vernosti svojej charizme význačným spôsobom prispeli k vernému rozvíjaniu a recepcii Magistéria. Istotne to nie je ľahká úloha, zvlášť keď je niekto povolaný ohlasovať evanjelium v kontextoch sociálne a kultúrne veľmi odlišných a tam, kde sa treba konfrontovať s rozličnými mentalitami. Úprimne preto oceňujem takú námahu vynakladanú na službu Kristovi, námahu, ktorá prináša plody pre skutočné dobro duší v miere, v ktorej sa dotýčny necháva viesť Duchom Svätým a zostáva poslušný voči učeniu Magistéria, majúci na zreteli kľúčové princípy cirkevného povolania teológa, popísané v inštrukcii Donum veritatis.

Evanjelizačné dielo Cirkvi sa teda v mnohom zakladá na formačnej zodpovednosti, ktorú má Spoločnosť na poli teológie, spirituality a misie. A práve na poskytnutie jasnej orientácie celej Spoločnosti Ježišovej, ktorá má byť oporou pre veľkodušnú a vernú apoštolskú oddanosť, môže sa ukázať ako nadmieru užitočné, keby Generálna kongregácia znovupotvrdila, v duchu sv. Ignáca, svoje úplné príľnutie ku katolíckej náuke, osobitne v neurgických bodoch, ktoré sú dnes silne napádané sekulárnou kultúrou, ako napríklad vzťah medzi Kristom a náboženstvami, isté aspekty teológie oslobodenia a rozličné body sexuálnej morálky, predovšetkým v tom, čo sa týka nerozlučnosti manželstva a pastoračie homosexuálnych osôb.

Ctihodný a drahý páter, som presvedčený, že Spoločnosť si uvedomuje historickú dôležitosť tejto ge-

nerálnej kongregácie a vedená Duchom Svätým chce ešte raz, ako hovoril milovaný Ján Pavol II. v januári 1995, znovupotvrdiť „bez dvojznačnosti a bez váhania, svoju špecifickú cestu k Bohu, ktorú sv. Ignác vyznačil vo Formule Inštitútu: milujúca vernosť vašej charizme bude spoľahlivým prameňom obnovenej plodnosti“ (Insegnamenti, XVIII/1, 1995, s. 26). Veľmi aktuálne vyznievajú okrem iného aj slová, ktoré vám adresoval môj ctihodný predchodca Pavol VI. v inej obdobnej situácii: „Všetci musíme byť ostražití, aby sa nevyhnutné prispôsobenie neuskutočnilo na škodu základnej identity, vlastnej podstaty postavy jezuitu, ako je opísaná vo Formule Inštitútu, ako ju predkladajú dejiny a vlastná spiritualita Rehole a akú si autentická interpretácia potrieb doby, ako sa javí, dnes vyžaduje. Tento obraz nesmie byť zamenený, nesmie byť zdeformovaný.“ (Insegnamenti, XII, 1974, s. 1181-1182).

Nadväznosť v učení Petrových Nástupcov poukazuje na veľkú pozornosť a starostlivosť, ktorú títo preukazujú voči jezuitom, ich obdiv voči vám a túžbu, aby vždy mohli rátať so vzácnym prínosom Spoločnosti pre život Cirkvi a pre evanjelizáciu sveta. Zverujem Generálnu kongregáciu a celú Spoločnosť Ježišovu príhovoru svätého Zakladateľa a svätých Rehole a materinskej ochrane Márie, aby každý duchovný syn sv. Ignáca mohol mať pred očami „na prvom mieste Boha a potom spôsob tohto svojho rehoľného zriadenia“ (Formula Inštitútu, 1). S týmito pocitmi uisťujem o stálej pripomienke v modlitbe a udeľujem Vám, dôstojný Páter, pátróm na Generálnej kongregácii a celej Spoločnosti Ježišovej osobitné apoštolské požehnanie.

Benedikt XVI.

Preložil Jozef Bartkoviak SJ

Biskupi zo Slovinska vo Vatikáne

Vatikán (22. januára, RV) – V pondelok 21. januára začali svoju návštevu Ad limina apostolorum vo Vatikáne biskupi zo Slovinska. Krajina je rozdelená do dvoch arcidiecéz (Lubl'ana a Maribor) a štyroch diecéz. Predsedom tamojšej Konferencie biskupov je arcibiskup Lubl'any Alojzij Uran. Ako uviedol v rozhovore pre Vatikánsky rozhlas, medzi pastoračné priority tamojšej Katolíckej cirkvi patrí podpora rodiny a pastorácia mládeže. Slovinská republika má vyše 2 miliónov obyvateľov, z ktorých sa takmer 81% hlási ku katolíckemu vierovyznaniu, podľa posledných štatistík však iba 20% z nich aktívne praktizuje svoju vieru. Okrem toho tu žije 10% ľudí bez vierovyznania a moslimská a pravoslávna menšina. Pápež Ján Pavol II. navštívil krajinu dvakrát – v máji 1996 a v septembri 1999.

Biskupom Slovinska sa vo štvrtok prihovoriť pápež Benedikt XVI.: „Od vašej poslednej návštevy v roku 2001 prešla vaša krajina mnohými zmenami, pred-

všetkým v roku 2004, keď vstúpila do Európskej únie a v roku 2007 pri prijatí spoločnej európskej meny. Aj keď tieto udalosti nemajú cirkevný význam, chcel som ich pripomenúť, lebo tvoria veľkú časť života ľudí. S odstupom tých štyroch rokov od vstupu Slovinska do Únie by som chcel pripomenúť slová, ktoré ste sami vyjadrili: ak chce Európa zostať naďalej krajinou pokoja, zachovajúc si ako jednu z hlavných hodnôt rešpektovanie ľudskej dôstojnosti, nemôže zabudnúť na to hlavné – na duchovný a etický stupeň tejto zložky, ktorým je kresťanská hodnota.“

Ďalej Svätý Otec pokračoval: „Kresťanstvo je náboženstvom nádeje: nádeje v živote, v nekonečnom šťastí, v dosiahnutí bratstva medzi všetkými ľuďmi. Toto je potrebné na každom kontinente, aj v Európe, kde ešte stále mnohí intelektuáli žijoria lebo neakceptovali, že pravda a viera sa navzájom potrebujú, jedna bez druhej by nemohli uskutočniť svoje poslanie.“ Benedikt XVI. na záver slovinským biskupom pripomenul, že každá generácia je povolaná k obnoveniu rozhodovania medzi životom a blahom na jednej strane a smrťou a zlom na strane druhej, a k tomu, aby toto rozhodnutie urobila správne.

-dj, sg-

Austrálsky kardinál Pell prevzal cenu za aktivity v oblasti ochrany života

Austrália (24. januára, RV/ZENIT) – Arcibiskup Sydney kardinál George Pell je držiteľom prvej ceny „Mysterium Vitae“ Grand Prix, ktorú začala udeľovať arcidiecéza Soul za prínos v oblasti ochrany života. Jej súčasťou je 104-tisíc USD, ktoré kardinál venuje na financovanie pro-life aktivít. Vo svojom prejave poukázal na hlavné útoky proti životu vo všetkých jeho obdobiach, od potratov a eutanázie, až po ničenie ľudských embryí pri výskume a klonovaní. Ako uviedol, úloha Cirkvi pri riešení týchto otázok je nezastupiteľná: „Musíme predovšetkým podporovať v sebe aj v ostatných tzv. kontemplatívny pohľad na veci.“

Takýto pohľad vychádza z viery v Boha života, ktorý stvoril každého jednotlivca ako 'zázrak'. Je to pohľad tých, ktorí vnímajú život v jeho hlbšom význame, ktorí chápu jeho neoceniteľnosť, jeho krásu a jeho pozvanie k slobode a zodpovednosti.“ Ako kardinál Pell zdôraznil, „primárnou úlohou hnutí za ochranu života je primárne spoločnosť k hlbšiemu zamysleniu sa nad mystériom, zázrakom a hodnotou ľudského života“. Cena bola arcibiskupovi Sydney okrem iného udelená za založenie austrálskej pobočky Inštitútu Jána Pavla II. pre manželstvo a rodinu a za založenie dvojročného grantu vo výške 100 tisíc AUD na podporu výskumu dospelých kmeňových buniek v Austrálii.

-pk-

Ekumenická bohoslužba v Košiciach

V rámci Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov sa 21. januára v Košiciach uskutočnila ekumenická bohoslužba. Zástupcovia všetkých kresťanských cirkví pôsobiacich na území mesta sa stretli so svojimi veriacimi v budove historickej radnice, aby spoločne vnímali potrebu naplnenia Ježišovej vôle, aby všetci jedno boli. Stretnutie otvoril Anton Konečný, dekan Teologickej fakulty KU v Košiciach, ktorý konštatoval, že je tomu už sto rokov od prvej iniciatívy konania ekumenických bohoslužieb vôbec. Hlavný príhovor predniesol Ján Semjan, predseda Ekumenickej rady cirkví na Slovensku. V príhovore sa zameril na ústredné motto prebiehajúceho týždňa z 1 Listu Solúnčanom: Nепrestajne sa modlite! „Viera je osobnou skúsenosťou vzťahu človeka s Bohom a živí sa modlitbou. Naozaj sa budeme modliť, keď tam bude aj naše srdce“ uviedol kazateľ. Modlitbou Otče náš v cirkevno-slovanskom jazyku obohatil prosebné modlitby prítomných liturgov gréckokatolícky katedrálny zbor z Košíc. Symbolickým obradom rozdávania zapálených sviečok vybraným veriacim si celé spoločenstvo pripomenulo neustálu potrebu vydávať svedectvo o Kristovi ako svetle života. Na koniec bohoslužby prítomní spoločne predniesli ekumenický sľub a prijali Áronovské požehnanie z rúk Dušana Havrila z Evanjelickej cirkvi.

Na stretnutí sa zúčastnili vladyka Milan Chatur, košický exarcha, Stanislav Stolárik a Bernard Bober, pomocní košickí biskupi, primátor mesta František Knapík a ďalšie osobnosti. Desať kresťanských subjektov usilujúcich sa o praktickú ekuménu v Košiciach je znakom nádeje, že po obdobiach rozdelenia sa zintenzívňuje túžba budovať vzájomnú jednotu medzi jednotlivými cirkvami. K tomu by mali prispieť aj ďalšie podujatia, naplánované v novom roku 2008 v súlade s liturgickým kalendárom.

Michal Hospodár

Premiér SR prijal cirkevných a náboženských predstaviteľov

V štvrtok 24. januára prijal premiér SR Robert Fico na tradičnom novoročnom stretnutí v priestoroch Úradu vlády SR v Bratislave predstaviteľov cirkví a náboženských organizácií na Slovensku. „Vláda a ja osobne sme otvorení pre dialóg a spoluprácu,“ uviedol v príhovore na začiatku stretnutia premiér, ktorý sa prítomným poďakoval za úsilie cirkví presahujúce konfesijný charakter a duchovnú či sociálno-výchovnú činnosť. „Vláda SR musí v cirkvách hľadať partnera hlavne v sociálnej sfére. Spolupráca má pre nás obrovskú hodnotu a prednosť pred konfrontáciami typu

partnerských zväzkov homosexuálov, či iných tém,“ poznamenal Fico a poďakoval sa na záver cirkevným predstaviteľom za ich aktivitu.

Po príhovore premiéra prítomným pozdravil aj emeritný biskup nitrianskej diecézy Ján Chryzostom kardinál Korec. Podľa jeho slov cirkvi nechcú nahradzovať štát a rešpektujú jeho práva. „A sme radi, že aj štát nezasahuje do našich vnútorných vecí a rešpektuje vnútornú autonómiu Cirkvi v ohlasovní pravdy o človeku.“ Katolícku cirkev na Slovensku zastupovali okrem neho aj predseda Konferencie biskupov Slovenska František Tondra, bratislavsko-trnavský arcibiskup Ján Sokol, nitriansky diecézny biskup Viliam Judák, ordinár OS a OZ SR František Rábek a eparchiálny prešovský biskup Ján Babjak.

Eva Jánošíková

Lemešany si pripomenuli svojho rodáka

Obec Lemešany v prešovskom okrese si v dňoch 18. a 19. januára pripomenula rodáka, pátra Gregora Vaniščáka OSB (* 24. júla 1884, Lemešany † 15. januára 1938, Cleveland – Ohio - USA), ktorý položil základy prvého slovenského benediktínskeho opátstva v Amerike v Clevelande. Pri príležitosti 70-teho výročia jeho úmrtia, miestny farár Jozef Maňko spolu s veriacimi privítali medzi sebou benediktína, pátra Jozefa Brodňanského. Práve on, po viac ako roku získavania hodnotných skúseností v Kláštore sv. Andreja-Svorada v Clevelande, založenom slávnym lemešianskym rodákom, mohol všetkým najlepšie referovať o neúnavnej práci a charaktere pátra Vaniščáka, prvého priora tohto kláštora, ktorého odkaz a úmysel je ešte aj po toľkých rokoch stále aktuálny. Páter Jozef sa myšlienkou, že aj malí ľudia dokážu veľké veci, snažil priblížiť nielen dielo, ale aj špiritualitu benediktínov, ktorí na Slovensku začínajú svoje nové pôsobenie v Bacurove a stavajú nový kláštor nad obcou Sampor pri Zvolene.

Druhý deň spomienky slávnostnú atmosféru umocnil svojou prítomnosťou na večernej sv. omši košický pomocný biskup Mons. Stanislav Stolárik. V homílii povzbudil rodiny aby naplnili svoje poslanie v spoločnosti a cirkvi. Tie len cez rodinu môžu získať také osobnosti, akou bol páter Gregor Vaniščák. Po spomienkovej bohoslužbe nasledovala faktografická prezentácia o živote a diele benediktínov. Svoje otázky mohli veriaci adresovať pátrovi Jozefovi a aj diecéznemu kňazovi Dušanovi Škurlovi, ktorý v Clevelande strávil skoro dva roky ako seminarista. Veľkú pozornosť rodákovi venoval aj starosta obce a s miestnymi poslancami sa postarali aj o posedenie pri bielom stole. V Lemešanoch chcú, aby sa trvalá pamiatka na pátra Gregora Vaniščáka OSB, zachovala na pamätnej tabuli, ktorá bude inštalovaná v práve rozostavanom novom kostole.

Jozef Kmec

Prihovor biskupa Judáka na Ekumenickej pobožnosti

Započúvali sme sa, milí priatelia, do hlbokých slov Ježiša Krista a môže nás prevkapiť, že Ježiš tu výslovne prosí iba za svojich priateľov - apoštolov a ostatní ostávajú mimo záujmu jeho prihovárajúcej sa modlitby. Prísne rozlišovanie medzi vyvolenými a nevyvolenými, medzi ľuďmi vo vnútri a ostatnými, ktorí zostali vonku, možno vysvetliť iba na základe dejinnej situácie malej ohrozenej skupiny, ktorá žije uprostred nepriateľského okolia. Za takto prejavovým vedomím vyvolenosti teda nestojí, ani tak teologická špekulácia, ale konkrétna skúsenosť života prvých kresťanov. Tu ešte ale nejde o jednotu rozdelených kresťanov, ale o jednotu veriacich vôbec, ktorá má svoj základ v Otcovi a Synovi, a ktorá je súčasne znamením jednoty veriacich s Otcom a Synom v Duchu svätom. Ježiš to prejavil v jej závere, a preto sa obracia v prosbe aj na budúce generácie – teda aj na nás – v súvislosti s touto hodnotou.

Uvedomujeme si, že jednota je v prvom rade Božím darom, nielen ľudským výkonom, a je najskôr duchovnou skutočnosťou, nielen inštitucionálnou či organizačnou jednotou, i keď v takej jednote môže tiež nájsť svoje viditeľné vyjadrenie. Táto jednota veriacich má byť pre svet motívom viery v Ježiša ako Otcovho vyslanca. „Svet,“ teda aj tí mimo kresťanstva, podľa tejto jednoty majú poznať účinnú Božiu lásku. Ťažko môže byť zodpovednosť veriacich za svet vyjadrená naliehavejšie. Ak „svet“ neverí, tak to nemusí byť len jeho vina. Vinou môže byť aj nejednotnosť kresťanov! Je pravdou, že konštitutívna jednota Cirkvi, po akej túžil Zakladateľ, nikdy nezankla. Nemožno však poprieť, že v historickej skutočnosti, dávnej i súčasnej, jednota Cirkvi nevyjadruje v plnosti tú moc a taký dosah, aký by mohla a mala mať v súlade s požiadavkami evanjelia, ktorým je podriadená.

Preto kresťania, ktorí túžia po jednote a uvedomujú si, ako veľmi vzdialená je skutočne dosiahnutá jednota od jednoty, po ktorej túžil Kristus?!

Autentický a plodný ekumenizmus si vyžaduje od všetkých prijatie istých zásadných postojov. Tieto postoje, to je predovšetkým láska, ktorá na iných pozerá s dobroprajnosťou a ukazuje úprimnú túžbu po spolupráci tam, kde je to možné, s členmi iných cirkví alebo cirkevných spoločenstiev pri zachovaní svojej identity. Mali by sme často – povzbudení aj mottom tohtoročného ekumenického úsilia - nasmerovať oči k nebu a prosiť Boha, aby stále znovu vzbudzoval v nás vôľu po zjednotení pod vedením Ducha Svätého. Nakoniec je tu potrebná úprimná vôľa očistiť sa a obnoviť, ktorá sa prejavuje aj v osobnej túžbe po kresťanskej dokonalosti, ako i v tom, že každý sa ma podľa svojich možností usilovať, aby Cirkev, ktorá nosí na svojom tele Ježišovo uponíženie a zomieranie (porov. 2 Kor 4, 10; Flp 2, 5-8) sa očisťovala a obnovovala zo dňa na deň, až sa kým si ju Kristus nepripraví slávnou, bez poškvry a vrásky (porov. Ef 5, 27; tiež Unitatis redintegratio, 4).

Ekumenické hnutie, hoci sa vymedzuje predovšetkým ako vnútorný priestor Cirkvi, predsa ho dnes sprevádza zložitý komplex aj „zjednocovania“ ľudskej spoločnosti napr. vo forme globalizácie.

Ekumenizmus, aký sa pred našimi očami rozvinul od 19. storočia a ako sa aj inštitucionálne prejavuje v kresťanských cirkvách osobitne v nadnárodnej dimenzii, sa ukazuje jednak ako reálna, ale tiež i ako zložitá skutočnosť nášho duchovného a kultúrneho diania. Je výrazom zrenia nášho zmyslu myslieť a konať v záujme evanjeliovkej jednoty v Kristovi: Aby všetci jedno boli.

Vývin pojmu oikumene smerom k ekumene, teda od geografického celku k časti, obývanej kresťanmi v rímskom svete, nie je iba vecou filologickou, ale historickou, teda zmenou v pomenovaní „časti“ ľudskej civilizácie. V ďalšom historickom vývoji tento pojem priberá významovú odlišnosť: pôvodný s príznakom univerzálny (ekumenický).

Ak tu bola spomenutá paralela v túžbe a tendencia po jednote ľudstva v sekularizovanej kultúrnej politike, boli tu myslené aj isté, často mätúce koncepcie, ktoré sa skrývajú v zjednocujúcich ideách pokroku či determinovanej evolúcie, a v koncepciách beztriednej – idealizovanej – spoločnosti, či v neobmedzenej liberálnej spoločnosti, postavenej na hmotnom blahobyte všetkých ľudí, spoločnosti bez Boha. V týchto koncepciách sa deklaruje jednota na základe zvláštnej interpretácie ľudskej slobody a jej kompetencie.

Ekumenizmus stojí nad tým a kresťanskú slobodu chápe ako slobodu oslovenú a vyjadrenú evanjeliom (Gal. 5, 1), teda „jednotu viery a lásky“, jednotu lásky k Bohu a blížnemu (W. Kasper). Keďže ekumenizmus je udalosťou Cirkvi, sama Cirkev sa poníma ako „jednota spoločenstva“. Ekumenické hnutie rešpektuje „mnohoznačnú rozmanitosť“ cirkevného života, čiže istú pluralitu, ale nie moderný pluralizmus, v ktorom sa jednota rozkladá a ničí. Úloha jednoty je „spoluzachovať mnohosť“ (L. Hanus). Ide o jednotu trvalú, organickú a pravú.

Rozdelenie kresťanstva na konfesie je historická skutočnosť. Viaz sa na druhé tisícročie Cirkvi, viac na európske dejiny – i na slovenské dejiny. Konfesionalizmus sa často správa ako politické strany. „Každá konfesia určovala sama seba práve tým, čím sa od druhej odlišovala. Jedna konfesia bola negáciou druhej“ (L. Hanus). Protiklady sa zveličovali, zdôrazňovalo sa právo, povinnosť a nevyhnutnosť oddeľnosti. Zabúdalo sa, žiaľ, že Cirkev je prostriedkom a cestou k spásu človeka, vykonávateľkou vôle zakladateľa, Ježiša Krista, je službou veriacim. Konfesionalizmus sa takto javí ako protiklad ekumenizmu (L. Hanus).

Nemožno obísť, popri všetkom, že u nás na Slovensku – ekumenizmus, ekumenické cítenie a ekumenické verejné prejavy predchádzali v minulosti „oficiálnej“, inštitucionálnej povahe 20. storočia. Vieme dobre, že ekumenizmu pomáhali v minulosti, aj v prítomnosti hnutia: liturgické, biblické, laické (L. Hanus), ba aj individuálne aktivity. Nemyslím iba napr. na unionistické hnutie (od r. 1910) na Morave, na ktorom mali osobnú účasť aj slovenskí gréckokatolíci a rímskokatolíci, a to aj v medzivojnovom období i po druhej svetovej vojne. Myslím aj na prejavy konkrétnej spolupráce katolíkov a evanjelikov v národno-obrannom i národnobuditeľskom hnutí 19. storočia a na

prejavy obrany viery a kresťanského náboženstva v čase komunistickej totality a prenasledovania Cirkvi. Ostáva paradoxom dejín i dejín Cirkvi, že spoločný politický (ideologický) útlak iniciuje a napomáha ekumenickému cíteniu a konaniu. Nebezpečie „zvonku“ zblízuje „blížnych“ – veriacich, nebezpečie nihilizácie kresťanského života zjednocuje v záujme vyšších a spoločných kresťanských hodnôt. Ak idea národnej slobody koncom 18. storočia u bernolákovcov vychádzala zo Svätého písma, ak sa národný jazyk stal nástrojom duchovného i svetského vzdelávania, hoci sa konfesionalizmus stal politickou kartou vládnucich vrstiev, máme doklady, že myšlienka národnej slobody zjednocovala a zmenšovala či neutralizovala konfesijné rozdiely. U tvorivých a vedúcich osobností sa ekumenizmus prejavoval osobitným spôsobom. Napr. A. Rudnay, ostrihomský arcibiskup, „vybavuje“ vo Viedni a podporuje vydávanie diela J. Kollára (M. Vyvíjalová). Podobne si počína aj M. Hamuliak vo vzťahu ku Kollárovi, v Spolku milovníkov reči a literatúry slovenskej a v almanachu Zora. Zaujímavý je v tomto ohľade raný spis L. Štúra Starý a nový vek Slovákov z roku 1841 (vyšiel až roku 1953), v ktorom odhaľuje politické zneužívanie konfesijného zjednocovania v záujme štátneho maďarského náboženstva (gróf K. Zay) Spomeňme si len na výrok, ktorý sa tu nachádza ako výkrik jeho doby: „Nebudeme vraj ani židia, ani kresťania, ani katolíci, ani staroverci, ani protestanti – ale Maďari“ (s. 114). L. Štúr uvádza aj argument spolupráce evanjelikov s katolíkmi takto: „Katolíci, bratia naši, nechajú nás na pokoji, pretože vedia, že ctíme spolu s nimi jedného Boha a že sme rovnakými občanmi a synmi jednej vlasti“. V ďalšej časti osvetľuje teologické rozdiely kalvínskeho a evanjelického učenia... Štúrovo „vyššie človečenstvo“ národa, súlad osobného a verejného, túžba po uznaní ľudskej dôstojnosti a iné, sú zásady evanjeliové a ekumenické.

Ekumenické prejavy A. Radlinského sa zasa odvíjajú od zápasu uplatniť zásady univerzálneho kresťansko-katolíckeho života v spolkovej práci na duchovnom povznesení slovenského národa. Osobitným spôsobom organizoval miléniové oslavy príchodu sv. Cyrila a Metoda na naše územie – aj za spoluúčasti evanjelikov na Velehrade, verejne podporil v Rusku „úniu s Rímskou cirkvou“ (Š. Hanakovič), hľadal cesty k pravoslávny veriacim na východnom Slovensku. Do tohto prúdu, smerom k pravoslávii, patria aj ekumenické prejavy a tendencie J. Palárika.

Ekumenickým prejavom sa ukázala najmä nadkonfesijná spolupráca biskupa Štefana Moyzesa a superintendenta Karola Kuzmányho pri zakladaní a správe Matice slovenskej v Martine v rokoch 1863-1875. Štefan Krčméry to nazval idylou. Konfesijné rozdiely nadľho ustúpili idej národnej jednoty. Národné neprotirečilo univerzálnemu – kresťanskému.

V tejto súvislosti nemožno zabúdať na literárne a umelecké prejavy ekumenizmu v slovenských dejinách. Príkladom môže byť žalmová poézia, a to od renesancie – cez barok, romantizmus až po P.O. Hviezdoslava, I. Krasku, až po M. Rúfusa a iných. Nemožno zabúdať na poéziu i drámu, na sakrálnu umenie, ktoré sa

viažu na témy a postavy Starého i Nového zákona. Vedomie jednoty, vedomie evanjeliového východiska našlo v sebe túžbu rozlične vypovedať podstatu náboženských, spoločných pravd.

Zaiste bude treba z tohto hľadiska analyzovať aj iné prejavy a hnutia, poznať o nich pravdu, napr. J. Maliarikov pacistický dramatický zápas po prvej svetovej vojne, K. Royovej sociálno-duchovné služby a pod.

Tvorivé a zlomové osobnosti sú zväčša aj nositeľmi nového myslenia, lebo v ich vnútri sa odohráva vnútorný zápas o vyjadrenie spolupatričnosti, zjednocovania, aké napr. evidujeme v osobe Andreja Hlinku a Martina Rázusa, alebo vo výtvarnom prejave medzivojnovnej generácie (Fullu, Benku, Galandu, a i.).

Výrazné svedectvá o ekumenickom cítení a o prejavoch v konkrétnych životných situáciách obsahujú autobiografické diela prenasledovaných a väznených biskupov, kňazov a rehoľníkov i laikov, a to zo strany viacerých konfesii, v čase komunistickej totality (napr. diela J. Ch. Korca, Š. Hlaváča, V. Trstenského, V. Mítušinku, J. Murína, P. Uhorskaja, svedectvo Jozefa Juráša a i.). Ide o konkrétne prejavy vo väzení a vo verejnom živote. Analýza týchto dokumentov môže ďaleko viac rozšíriť skutočnú realizáciu ekumenických ideí.

Nemožno obísť veľký význam: dokončenia Ekumenického prekladu Biblie v uplynulom roku na Slovensku za čo treba byť členom tohto tímu i jednotlivým cirkevným spoločenstvám, vďační.

Záujem o umelecké, slovesné a duchovné prejavy môžeme viesť až k prítomnosti, napr. pri gospelovej hudbe, kde sa preberajú, upravujú a tvoria podľa uznaných vzorov nové texty a nová hudba, kde výrazne cítiť túžbu po „spoločnom výraze“, osobitne sa to týka mladej generácie, ktorá ľahšie prekonáva konfesijné rozdielnosti, nacionálne či iné prekážky. Do tejto oblasti patria rôzne súťaže: literárne, spevácke, divadelné, výtvarné a pod. Účasť laikov na apoštoláte v Cirkvi prináša nové prejavy aj ekumenického charakteru.

Aj tento vstup do problematiky ekumenických prejavov v oblasti kultúry a dejinnej je iba pokusom hľadať cestu k poznaniu. Lebo len poznanie doterajšieho vývinu nám umožní pokračovať vytvárať kontinuitu toho spoločného a dobrého v záujme ústrednej myšlienky: Aby všetci jedno boli.

Ekumenické hnutie na Slovensku, možno, podľa niektorých prineskoro, prichádza s požiadavkou partnerského dialógu, s vôľou nápravy a obrody zmýšľania, s novým pohľadom, nezaujatým, s chápaním a porozumením toho druhého, nie ako protivníka, ale ako brata, s úprimnou túžbou poznávať podstatu a odlišovať pravdu od omylu. Keďže ide skoro vždy o dôležité dejinné poznávanie, potrebné je vybrať otázky „sporu“ z dejinnej podmienosti, z ľudských okolností a prijať „pravú dejinnú situáciu“, sledujúc pritom objektívny pohľad „rozdelenia“ či „odlišnosti“ a sformulovať vyznanie (porozumenie) nie v protiklade k inej strane, ale vždy v záujme východiska – Kristovho evanjelia. Perspektívu spoločného prijatia musí sprevádzať duch pokoja a modlitby.

Milí priatelia, pred Kristom, pred veľkou postavou Ježiša Krista, sa cítime vinní všetci. Nikto však nie je vylúčený. Je potrebné, aby sme vyjadrili svoju ľútosť nad akýmkoľvek podielom, ktorý sme na chybách mali a radikálne urobili zmenu tak, aby sa už viacej neopakovali. Všetko toto je nevyhnutné, aby sme mohli byť plne zmierení s Bohom a s našimi blíznymi. Jedinou odpoveďou na tieto otázky je pokorná prosba o odpustenie, prednesená pod krížom, na ktorom náš Pán bol ukrižovaný za nás a za všetkých. Vlastne preto naše modlitbové stretnutie je aj stretnutím pokánia a obrátenia. Nech nám v tomto úsilí pomáha Božia milosť! Amen.

Mons. Viliam Judák,
nitriansky biskup, podpredseda KBS

Slovenská katolícka charita má nového generálneho sekretára

Na pozíciu generálneho sekretára Slovenskej katolíckej charity nastúpil 1. januára 2008 Radovan Gumulák. Vystriedal dlhoročného predchodcu Juraja Baráta.

Radovan Gumulák má 31 rokov. Pochádza zo Starej Ľubovne. Pred pôsobením v SKCH pracoval aj v komerčnej sfére a má tiež skúsenosti s prácou v zahraničí. Venoval sa charitatívnej pomoci bezdomovcom v útulku Mea Culpa, kde pôsobil ako dobrovoľník. Do Slovenskej katolíckej charity nastúpil v roku 2006, ako asistent generálneho sekretára. Súčasne stál pri prípravách a otvorení nízkoprahového útulku De Paul Slovensko, kde prevzal úlohu projektového manažéra.

Andrea Topol'ská

Biskup Babjak navštívil gréckokatolíkov v Liptovskom Mikuláši

Početom malé, ale veľmi živé a dynamicky sa rozvíjajúce spoločenstvo gréckokatolíckych veriacich v Liptovskom Mikuláši navštívil v nedeľu 20. januára popoludní vladyka Ján Babjak. V rímskokatolíckom Kostole sv. Mikuláša, v ktorom sa stretávajú aj gréckokatolíci slávil archijerejskú svätú liturgiu. Keďže bola Nedeľa o márnotratom synovi, otec biskup povedal, že nielen mladší syn bol márnotravný, pretože prehýril svoju časť otcovho majetku, ale aj jeho starší brat premárnil lásku k ocovi a svojmu bratovi. „Márnotravný je aj otec, ktorý je taký veľkorysý v milosrdenstve k svojim synom. Tento otec

z podobenstva nám pripomína lásku nášho Nebeského Otca k nám hriešnikom,“ povedal biskup. Na konci archijerejskej svätej liturgie mu poďakovali mladí zástupcovia veriacich, protopresbyter Popradského protopresbyterátu a farár v Poprade Miroslav Bartoš, ktorý excurrento spravuje gréckokatolíkov v Liptovskom Mikuláši. Návšteva otca biskupa bola pre veriacich milým prekvapením. Navštívil ich na ceste z Dolného Kubína, kde sa zúčastnil na celoslovenskej Ekumenickej bohoslužbe.

Eubomír Petrik

Zádušná omša v Hejciach

Pri príležitosti 2. výročia leteckej nehody vojenského špeciálu AN-24 celebroidal 19. januára 2008 zádušnú svätú omšu v miestom rímskokatolíckom kostole v maďarskej dedinke Hejce ordinár OS a OZ SR Mons. František Rábek s vojenskými kaplánmi.

Pri pamätníku leteckého nešťastia v centre obce sa pred tým na pietnom spomienkovom stretnutí zišli príbuzní 42 obetí, minister obrany SR František Kašický a predstavitelia rezortov obrany SR a Maďarska. Položenie vencov k pamätníku, či príhovor ministra obrany v prítomnosti pozostalých, príbuzných a oficiálnych hostí, ako aj zádušná bohoslužba boli venované ucteniu si pamiatky tragicky zosnulých 42 príslušníkov Ozbrojených síl SR, ktorí zahynuli pri návrate z misie KFOR v Kosove. Medzi nimi zahynul aj generálny vikár Ordinariátu OS a OZ SR, predtým dlhoročný skúsený vojenský kaplán Vzdušných síl pplk. Mons. ThLic. Michal Štang.

Tibor Ujľacký

3052 ruží v Nitrianskej diecéze

Svätý Otec Benedikt XVI. počas minuloročnej návštevy Ad limina apostolorum vyzval slovenských katolíkov, aby nezabúdali, že duchovný život a Pastoračný plán Katolíckej cirkvi na Slovensku, „musí byť živý nepretržitou a intenzívnou modlitbou“. Najpočetnejšie modlitbové hnutie v Nitrianskej diecéze, ktorá má 852 280 obyvateľov je Spoločenstvo živého ruženca. Oficiálne štatistiky, ktoré hovoria o stave ružencových ruží v celej diecéze i v jednotlivých dekanátoch k 31. decembru 2007 uvádzajú, že v Nitrianskej diecéze pri počte 714 122 katolíkov a 3052 desiatkov ruženca vychádza na tisíc katolíkov z diecézy 4,27 ruží.

TK KBS / -mch-